

VALMISTELUVAIHEEN VASTINEET

Otanmäki-Alussuon asemakaava
Kajaani

11.2.2026

Tähän asiakirjaan on koottu Otanmäki-Alussuon asemakaavan kaavaluonnoksesta ja muusta valmisteluaineistosta saatu palaute. Kaavaluonnos oli nähtävillä 7.6.–7.7.2025. Aineistosta saatiin 13 lausuntoa ja 1 mielipide.

LAUSUNNOT	2
Kainuun pelastuslaitos 10.6.2025	2
CFE Finland 11.6.2025	2
Kajaanin Vesi 18.6.2025	2
Suomen Erillisverkot Oy 18.6.2025	3
Telia Finland Oyj 19.6.2025	3
Kainuun liitto 23.6.2025	3
Vuolijoen aluelautakunta, Kajaanin kaupunki 24.6.2025	4
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 30.6.2025	5
Fingrid Oyj 2.7.2025	6
Luonnonvarakeskus 2.7.2025	6
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes 3.7.2025	7
Kainuun ELY-keskus 4.7.2025	7
Kainuun Museo 4.7.2025	10
Kainuun ympäristöterveyspalvelut 8.7.2025	11
Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry 4.8.2025	12
MIELIPITEET	14
Mielipide 1, Otanmäki Mine Oy 7.7.2025	14

Lausunnot

Lausunnoista on poistettu mahdolliset henkilötiedot. Lisäksi lausuntojen osiot, jotka ainoastaan referoivat kaavaprosessia tai kaava-asiakirjojen sisältöä, on jätetty pois.

LAUSUNTO	VASTINE
Kainuun pelastuslaitos 10.6.2025	
<p>Kaava-alueelle mahdollisesti tulevan toiminnan kannalta aleen koko huomioon ottaen on syytä järjestää liittymät alueelle kahta vaihtoehtoista reittiä, jotta kohdetta voidaan tarvittaessa lähestyä kahta kautta.</p> <p>Pelastuslaitoksella ei ole muuta huomautettavaa kaava-asiaan.</p>	<p>Teollisuuskortteliin on osoitettu kaksi liittymää valtatieltä.</p>
CFE Finland 11.6.2025	
<p>Kajaven uutta sähköasemaa on nyt soviteltu moneen paikkaan Otanmäessä ja nyt on palattu radan varrelle. Kokkolantien pohjoispuolella on kaivosalueen epävarmat olosuhteet ja sähköasema pitäisi sijoittaa kohtuuttoman kauas nykyisestä voimajohdosta.</p> <p>Soviteltiin asemaa varastoalueen ja nykyisen voimajohdon väliin. Alueella kulkeva vesiputki on huomioitu, siirretään putkea itään sähköaseman ja voimajohdon väliin. Tarkastettiin maastossa tieyhteydet, muuntajakuljetukset pitäisi onnistua alueelle.</p>	<p>Lausunnon jälkeen kaupunki ja Kajave ovat käyneet keskustelua sähköaseman paikasta. Kajave on lausuntonsa jälkeen myös neuvotellut sijainnista maanomistajan kanssa, ja sopiva sijainti sähköaseman paikaksi on löytynyt asemakaava-alueen ulkopuolelta.</p>
Kajaanin Vesi 18.6.2025	
<p>Suunnittelun rakennusoikeudeltaan lähes 900.000 k-m²:n asemakaava-alueen arvioitu vesihuoltopalvelujen (talous- ja jätevesihuolto) volyymin määrä on huomattavan suuri suhteessa alueen nykyiseen vesihuoltopalvelujen tarpeeseen ja ole-massa olevaan kapasiteettiin. Suunniteltu asemakaava-alue ei kuulu Kajaanin Vesi -liikelaitoksen toiminta-alueisiin. Mikäli se liitetään Kajaanin Vesi -liikelaitoksen toiminta-alueisiin, merkitsee se Kajaanin Vesi -liikelaitoksen nykyisen vesihuolto-kapasiteetin merkittävää lisäystarvetta alueella. Kaavaselostuksen mukaan infrastruktuuriin tehtävät päivitykset voivat pa-rantaa teknisten verkostojen toimintavarmuutta, mikä tällä alueella onkin mahdollista, mutta voi myös toisaalla Kajaanin Veden talousveden toiminta-alueella johtaa varmuuden vähenemiseen.</p> <p>Kajaanin Vesi -liikelaitos on kevään 2025 aikana mallintanut talous- ja jätevesiverkostonsa ja simuloi parhaillaan Otanmäen alueen vesihuollon kapasiteetin riittävyyttä Otanmäki-Alussuo asemakaavaluonnosalueelle suunnitellun datakeskuksen alustavilla vesihuollon kapasiteettitarpeilla. Simulointi valmistuu heinäkuussa 2025, mutta jo alustavien tulosten perusteella niin talous- kuin jätevesihuolto vaatii lisäkapasiteettia.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

LAUSUNTO	VASTINE
<p>Vesihuollon lisäkapasiteetin tarvetta voidaan minimoida käyttämällä mahdollisuuksien mukaan jäähditys- tai muuna prosessivetenä ja palo- tai sammutusvetenä ensisijaisesti muuta vesilähdettä kuin vesijohtovettä tai muita tekniikoita eikä jätevesiviemäriin johdeta muita kuin työntekijöiden asumisjätevesiin verrattavia jätevesiä, mahdolliset jäähditys- ja palovedet johdetaan muualle.</p> <p>Vesihuollon näkökulmasta kaavaluonnoksessa on myönteistä, että teollinen toiminta on sijoitettu yhdelle kiinteistölle, jolle vesihuoltolaitos antaa talous- ja jätevesiliittymät ja hankkeeseen ryhtyvä tekee tarvittavat kiinteistön sisäiset vesihuoltojärjestelyt.</p> <p>Kajaanin Vesi -liikelaitos täydentää tarvittaessa lausuntoaan mm. vesihuollon kapasiteetin suhteen.</p>	<p>Kaavaehdotukseen on lisätty teollisuusalueelle ohjeellinen prosessivesilaitokselle varattu alueen osa, minkä määräyksenä on, että kortteiliin sijoittuvan teollisuuden mahdollisesti tarvitsema prosessivesi tulee valmistaa alueella.</p>
<p>Suomen Erillisverkot Oy 18.6.2025</p>	
<p>Suomen Erillisverkot Oy:llä ei ole lausuttavaa asemakaavaluonnokseen.</p> <p>Huomioitavaa on, että Suomen Erillisverkot Oy:llä on toimintaa suunnittelualueen läheisyydessä. Tarvittavat kaapelinäytöpyynnöt: asiakaspalvelu.stuve@erillisverkot.fi.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Telia Finland Oyj 19.6.2025</p>	
<p>Telia Finland Oyj:llä ei ole huomauttamista Otanmäki-Alussuo asemakaavan luonnosaineistosta</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Kainuun liitto 23.6.2025</p>	
<p>Asemakaava ja sen kaavaselostus ovat selkeä kokonaisuus. Kaavaselostuksessa on huomioitu voimassa olevan maakuntaohjelman tavoitteet ja uuden maakuntaohjelman valmistelu. Maakuntakaavatilanne sekä suunnittelualueita koskevat maakuntakaavamääräykset ja -merkinnät on kuvattu pääasiassa riittävästi. Kainuun liitto pyytää huomioimaan kaava-aineistossa koko maakuntakaava-alueita koskevat yleismääräykset mm. liikenneturvallisuuden, muinaisjäännösten ja muun arkeologisen kulttuuriperinnön sekä energiansiirron osalta.</p> <p>Maakuntakaavassa 2020 on osoitettu merkinnällä t teollisuus ja varastoalueet, eli maakunnallisesti merkittävä Kajaanin Tihisenniemen teollisuusalue sekä seudullisesti merkittäviä, taajamarajausten ulkopuolella sijaitsevia teollisuus- tai varastotoimintojen alueita. Lisäksi maakuntakaavassa 2020 ja vaihemaakuntakaavassa 2030 on osoitettu t/kem merkinnällä teollisuus ja varastoalueet, joille saa sijoittaa merkittäviä, vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia. Teollisuutta on käsitelty myös maakuntakaavan keskusta- ja taajamatoimintojen alueiden yhteydessä. Otanmäki-Alussuon alue</p>	<p>Koko maakuntakaava-alueita koskevat yleismääräykset on tarkastettu kaavaselostukseen ja huomioitu suunnittelussa.</p> <p>Maakuntakaavassa on osoitettu käytössä olevat ja seudullisesti merkittävät teollisuuskohteet.</p> <p>Maakuntakaavaprosessin seuraavissa vaiheissa on hyvä tarkastella, onko tämä tarkoituksenmukaista huomioida seudullisena kohteena.</p>

LAUSUNTO	VASTINE
<p>sijaitsee maakuntakaavan t ja t/kem alueiden ulkopuolella. Alueen maakuntakaavallisia tarpeita on mahdollista arvioida seuraavissa maakuntakaavaprosesseissa, joiden teemat ja aikataulu tarkentuvat myöhemmin.</p> <p>Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa asemakaavan luonnoksesta.</p>	
Vuolijoen aluelautakunta, Kajaanin kaupunki 24.6.2025	
<p>Vuolijoen aluelautakunta näkee kaava-aloitteen positiivisena kehitysaskeleena Otanmäen ja laajemmin koko Vuolijoen osa-alueen kehittämisessä. Alueen asukkaiden ja yritysten suhtautuminen suunniteltuun hankkeeseen on ollut pääasiassa myönteistä ja hankkeen positiiviset aluetaloudelliset kerrannaisvaikutukset tunnustetaan.</p> <p>Asemakaava on valmisteltu niin, että tarvittaessa siihen voisi tulla muutakin teollista toimintaa, jos suunniteltu datakeskus ei jostakin syystä toteutuisi. Alueelle suunniteltu datakeskustoiminta antaa uusia mahdollisuuksia myös alueen energiatehokkuuden parantamiseen sekä uusien toimialojen sijoittumiseen Otanmäkeen. Asemakaavan tulisi mahdollistaa myös hukkalämmön hyödyntämiseen tarvittava jakeluinfrastrukturi sekä säilyttää yhteys olemassa olevaan teollisuusalueeseen ja sen prosessien lämpövirtoihin.</p> <p>Asemakaavaan on kirjattu suosituksia ilmastokestävästä ja luontoa, eläimistöä ja linnustoa huomioivista ratkaisuista materiaaleissa, toteuttamisessa ja uusiutuvan energian käytössä sekä alueen maamassojen käsittelystä ja sijoituksesta. Kaava huomioi myös hyvin vesienhallinnan sekä lumien varastoinnin kaava-alueella.</p> <p>Kaavassa on huomioitu luonnonmonimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä arvoluokkien 1-3 kohteita ja ne on vaadittu tai suositeltu jättämään rakentamisen ulkopuolelle riippuen arvoluokasta. Ehdottomia lain suojaamia luo-1-alueita on kuitenkin vain kaksi. Yksi luo-2 on rajattu rakennusalan ulkopuolelle, eli sen päälle ei voi rakentaa rakennuksia, mutta kulkuväyliä voi.</p> <p>Asemakaavassa on turvattu seudullisesti merkittävän moottorikelkkareitin yhteys. Ulkoiluun ja virkistykseen ohjaaminen kaavassa metsätalous- ja lähivirkistysalueilla on myös positiivista. Vihervyöhykkeet asemakaavan reunoilla edistävät huiluesien hallintaa ja tuovat näkö- ja melusuojaa. Rakennusten maisemavaikutuksista esimerkiksi Otanmäen korkeisiin kerrostaloihin tulisi kuitenkin laatia havainnekuvia, jotta vaikutukset voidaan paremmin tunnistaa.</p> <p>Kaavoituksen seurauksena on arvioitu autoliikenteen määrän nousevan noin 3800 ajoneuvoon vuorokaudessa ja vuoden 2050 ennuste noin 3100 ajoneuvoa/vrk. Määrä on kuitenkin selvästi yli suosituksen (3000 ajon./vrk), jolloin jalankulku- ja pyöräliikenne on syytä erottaa autoliikenteestä erilliselle väylälle valta- ja kantatiellä. Kaava-alueelle ei ole kuitenkaan esitetty uusia jalankulku- tai pyöräilyväyliä. Perusteluna tähän on esitetty, ettei jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrä ole riittävä (suositus 100/vrk). Selvityksessä oli tarkasteltu potentiaalista työmatkapyöräilyä ainoastaan Otanmäen taajama-alueen ja Vuorokkaan alueelta nykyisen asukasmäärän perusteella. Sähköpyöräilyn yleistyessä pyörällä kuljettava työmatkan pituus kasvaa, jolloin määrässä olisi tärkeää huomioida myös Vuotolahden ja Vuorokkaasta Kajaaniin päin sijaitseva</p>	<p>Asemakaavaratkaisu ei estä hukkalämmön hyödyntämistä. Asemakaavaa ohjaava yleiskaava pyrkii löytämään lisäalueita valtatie pohjoispuolelta.</p> <p>Luo-2-kohteena osoitetaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde. Kaavamääräyksen mukaisesti alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava luontoarvot sekä alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeän luonteen turvaaminen.</p> <p>Ehdotusvaiheessa on laadittu havainnekuvia siitä, miltä asemakaavan toteutuminen maksimaalisesti näyttäisi Otanmäen korkeisiin kerrostaloihin ja maisemavaikutuksia on arvioitu selostukseen.</p>

LAUSUNTO	VASTINE
<p>asutus. Asukasmäärä voi myös kasvaa maankäytön kehittymisen myötä. Lisäksi on esitetty, että jalankulku- ja pyöräväylän toteuttaminen kannustaisi piennarta todennäköisemmin jalankulkuun ja pyöräilyyn, ja väylää voisi käyttää myös vapaa-ajan liikkumiseen Oulujärven rannalle.</p> <p>Vuolijoen aluelautakunta ehdottaa, että Vt28 Kokkolantien varteen varataan kaavassa riittävästi tilaa myös erilliselle kevyen liikenteen väylälle. Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteet heikenevät valtatiellä autoliikenteen määrän kasvaessa, mikäli erillistä väylää ei toteuteta.</p>	<p>Ehdotukseen on lisätty lausunnon mukainen jalankulku- ja pyöräilytie.</p>
<p>Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 30.6.2025</p>	
<p>Kaavaselostuksen kappaleessa 3.6.1 on hyvä päivittää liikennemäärätiedot uusimpiin. Osa liikennemääristä on merkitty myös virheellisesti.</p> <p>Kaavaehdotusvaiheessa tulee kaavaselostuksesta käydä selvästi esille, mihin uuden maankäytön myötä syntyvä liikenne- tuotoksen määrä perustuu. Arviot esimerkiksi työpaikkojen määrästä alueittain on hyvä tuoda esille myös kaavaselostuksessa. Liikenneselvityksessä viitataan liikenne-ennusteiden osalta Traficommin vuonna 2022 julkaisemaan aineistoon. Tar- kasteluissa on hyvä käyttää uusimpia valtakunnallisia liikenne-ennusteita, jotka ovat valmistuneet vuonna 2024.</p> <p>Asemakaavan liikenteelliset ratkaisut tukeutuvat pitkälti pohjoispuoliseen valtatiehen 28. Teollisuusalueelle esitetään kaksi ajoneuvoliittymää valtatieltä leventämällä maantieliikenteen aluetta etelään. Nykyiset kaksi liittymää poistuvat käytöstä kaa- van toteutuessa.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue lausui 5.5.2025 Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaavan luonnosaineistosta, että valtatielle 28 tulevia liittymiä ja liittymäratkaisuja on syytä tarkastella joko erillisessä liikenneverkkoselvityksessä tai päivittämällä kaavan liikenneselvitystä. Liikenne- ja infrastruktuuri - vastuualue on pitänyt yhdessä Kajaanin kaupungin ja kaavakonsultin kanssa 4.6.2025 työneuvottelun sekä osayleiskaavaan että asemakaavaan liittyen koskien alueen liikenne- ja ratkaisuja. Työneuvottelussa sovittiin, että alueelle laaditaan ennen osayleiskaavan ja ase- makaavan kaavaehdotusvaiheita erillinen liikenneverkkoselvitys ja yhdessä Väyläviraston kanssa Suunnitteluperusteet.</p> <p>Liikenneverkkoselvityksen tavoitteena on löytää yhteinen tahtotila, kuinka monta liittymää valtatielle 28 voidaan sallia sekä valtatiehen etelä- että pohjoispuolen kaava-alueilta, ja millaisia liittymäratkaisuja on valtatielle tarpeen tehdä sujuvan ja tur- vallisen liikennöinnin varmistamiseksi. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue on jo aiemmin useassa yhteydessä tuonut esille, että valtatielle suunniteltujen liittymien määrää tulee vähentää osayleiskaavaluonnoksessa esitetyn osalta. Suunnit- teluperusteet ovat puolestaan suunnittelua ohjaava työväline ja asiakirja, jolla varmistetaan osapuolten yhtenevä näkemys hankkeen lähtökohdista, tavoitteista, hankkeen roolista osana liikennejärjestelmän kehittämistä ja teknisistä ratkaisuksista. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue on pyytänyt kaupunkia olemaan yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen suunnitteluperusteiden laatimiseen liittyen, jotta keskusteluyhteys voidaan avata mm. Väyläviraston suuntaan asiasta.</p>	<p>Liikennemäärät tarkistettiin kaavaselostukseen.</p> <p>Yleis- ja asemakaavatöiden tueksi on lausunnon mukaisesti laadittu liikenneverkkoselvitys ja liittymien suunnitteluperusteet, ja liittymien suunnittelutyö on aloitettu hyvässä yhteistyössä.</p>

LAUSUNTO	VASTINE
<p>Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue näkee tärkeänä, että kävelyn ja pyöräilyn yhteydet alueelle otetaan huomioon jo alueen kaavoja laadittaessa ja merkitään mahdolliset yhteystarpeet kaavakartalle.</p> <p>Kaavasta puuttuu valuma-alueajainen hulevesiselvitys, josta ilmeni kaavan mukaisen tilanteen vaikutus kokonaisuudessa. Hulevesien luontainen virtausuunta on pohjoiseen valtatie 28 ali ja siitä edelleen vesistöön. Kaavatyössä tulee selvittää maantien kuivatusrakenteet ja niiden kautta johdettavien hulevesien määrän muutokset sekä maantien kuivatusrakenteiden (sivuojat ja rummut) mitoitus riittävyys kaavaa vastaavassa tilanteessa. Tarkastelut maantien rakenteiden osalta tulee tehdä Väyläviraston ohjeistuksen: "Teiden ja ratojen kuivatuksen suunnittelu (93/2023)" mukaisilla mitoitusarvoilla. Mikäli maantien kuivatusrakenteiden mitoitus ei riitä kaavan mukaisen ratkaisun vesimäärille, tulee kunnan tai toimijan omalla kustannuksellaan suunnitella ja toteuttaa maantien kuivatusrakenteissa tarvittavat muutokset viimeistään silloin kun kaava toteutuu.</p> <p>Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue muistuttaa, että lähtökohtaisesti kunta vastaa maankäytön maanteille aiheuttamien muutostarpeiden suunnittelusta ja toteutuksesta, toimien yhteistyössä ELY-keskuksen Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen kanssa.</p> <p>Rata-asioiden osalta lausuva viranomaisena on Väylävirasto.</p>	<p>Ehdotukseen on lisätty lausunnon mukainen jalankulku- ja pyöräilytie.</p> <p>Asemakaavatyön tueksi on laadittu hulevesiselvitys ja se on selostuksen liitteenä 8.</p>
<p>Fingrid Oyj 2.7.2025</p> <p>Lausuimme edellisen kerran 9.12.2024 Otanmäki – Alussuo asemakaavan sekä Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmista samalla kertaa. Toimme esille, että kaavoituksessa tulee turvata edellytykset voimajohtojen sekä sähköaseman käyttöön ja kehittämiseen.</p> <p>Olemme tutustuneet lausunnotamme annettuun kaavanlaatijan vastineeseen. Sen mukaan kaavassa yhteensovitetaan eri toimintojen tarpeet, energiahuollolle varataan riittävät ja turvallisuus huomioidaan. Kaavoitusta on muutoinkin edistetty yhteistyötä tehden.</p> <p>Meillä ei ole kommentoivaa asemakaavaluonnoksesta.</p> <p>Fingridin johtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoituvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/risteamalausunnot.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Luonnonvarakeskus 2.7.2025</p> <p>Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

LAUSUNTO	VASTINE
<p>Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes 3.7.2025</p> <p>Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuksilainsäädännön näkökulmasta (390/2005).</p> <p>Kaavaselostuksessa (kohta 7.2.6) on tehty suojaetäisyydaskastelua käyttäen Tukesin Tuotantolaitosten sijoittaminen -oppaassa esitetyt suojaetäisyydtaulukot. Rakentamiselle sallittu alue on muotoiltu siten, että se sijaitsee kokonaisuudessaan yli 250 metrin päässä asutuksesta. Suunnittelun välittömässä läheisyydessä ei sijaitse oppilaitoksia, sairaaloita, päiväkotia tai muita hitaasti evakuoitavia herkkiä kohteita. Selostuksessa on viitattu sen laadintahetkellä voimassa olleeseen vuoden 2015 oppaaseen. Opas on päivitetty kesäkuussa 2025.</p> <p>Datakeskustoimintaan tyypillisesti liittyvän laajamittaisen palavien nesteiden varastoinnin oppaan taulukoiden mukaisia suojaetäisyyksiä voidaan pitää suuntaa antavina. Mikäli suunnittelun alueelle sijoittuu laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä harjoittavia laitoksia, on riittävät etäisyydet herkkiin kohteisiin ja asutukseen, kuten Otanmäen taajamaan, kuitenkin määritettävä laitokohtaisiin onnettomuusmallinnuksiin tai arvioihin perustuen. Lisäksi vähintään 500 m³ palavia nesteitä varastoitavien laitosten osalta on huomioitava standardin SFS 3350 mukaiset suojaetäisyydet. Tukes arvioi lupakäsittelyssään laitoksen sijoittamisen edellytykset huomioiden mahdollisten onnettomuuksien seuraukset ja niiden ulottumisen laitosalueen ulkopuolelle.</p> <p>Tukesin näkemyksen mukaan onnettomuusvaikutuksia on kaavavalmistelussa selvitetty riittävästi eikä Tukesilla ole huomauttamista kaavaluonnokseen.</p>	<p>Kaavaselostus tarkistettu viittaamaan päivitettyyn oppaaseen.</p>
<p>Kainuun ELY-keskus 4.7.2025</p> <p>ELY-keskuksen toimivalta</p> <p>Alueidenkäyttölain (AKL, 132/1999) 18 §:n mukaisesti ELY-keskuksen on valvottava, että kaavoituksessa, rakentamisessa ja muussa alueiden käytössä otetaan huomioon vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat. Kyseessä on asemakaavan laatiminen Kajaanin Otanmäen taajaman välittömään läheisyyteen. Kun huomioidaan kaavan tarkoitus ja kaavalle asetut tavoitteet (laajan teollisuusalueen rakentuminen valtatie ääreen), Kainuun ELY-keskus näkemyksen mukaan kaavalla on maakunnallista merkittävyyttä. Vireillä oleva asemakaava kuuluu Kainuun ELY-keskuksen tulkinnan mukaan laissa säädettyyn valvottavaan asiaan.</p> <p>Kaavallinen tilanne</p> <p>Kaavaselostukseen on koottu mm. voimassa olevasta Kainuun maakuntakaavasta johtuvia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä. Selostuksessa esitettyjen kaavamerkintöjen lisäksi tulee huomioida, että maakuntakaavassa on myös yleismääräyksiä (mm. liikenneturvallisuus, maa-ainesten ottotoiminta, muinaisjäännökset, energian siirto), jotka liittyvät vireillä olevaan asemakaavaan.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Koko maakuntakaava-alueella koskevat yleismääräykset tarkistettiin kaavaselostukseen ja on huomioitu suunnittelussa.</p>

LAUSUNTO

Kaavaselostuksessa (kohta 6.4) on arvioitu kaavan suhdetta maakuntakaavoitukseen. Koska asemakaava laaditaan alueelle, jolla ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, myös laadittavan asemakaavan suhdetta yleiskaavan sisältövaatimuksiin on arvioitu (kohta 6.5). Maakuntakaavan ohjaavaa vaikutusta asemakaavaan on käsitelty kattavasti ja perustelut ovat riittävät. Kainuun ELY-keskus yhtyy arvioinneissa oleviin näkemyksiin (maakuntakaavan tarkkuustaso, Otanmäki taajama alakeskuksena kaava-alueen välittömässä läheisyydessä, maa- ja metsätalousalueen väljä tulkittavuus), eikä näe tässä yhteydessä ristiriitaisuutta voimassa olevan Kainuun maakuntakaavan maankäytöllisiin ratkaisuihin.

Kaavaselostuksessa (kohta 4.1) on tunnistettu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita (VAT), jotka liittyvät vireillä olevaan asemakaavaan. Kaavaselostuksessa esitettyjen tavoitteiden lisäksi Kainuun ELY-keskus näkisi perusteltuna, että kaavatyössä edistettäisiin myös VAT:n mukaisesti kävelyä ja pyöräilyä. Kaavaselostuksessa on käsitelty kaavan suhdetta VAT:in (kohta 6.3) ja tässä yhdessä on katsottu, että uusi työpaikka-alue on kävelyn ja pyöräilyn kannalta saavutettavissa Otanmäen taajamasta. Kainuun ELY-keskuksen tulkinnan mukaan tämä tavoite ei toteudu itse asemakaavaratkaisussa, sillä maantieliikenteen alueelle (LT) ei ole varattu riittävästi tilaa kävelylle ja pyöräilylle tai että kaava-alueelta ole osoitettu suorempaa yhteyttä Otanmäen taajaman keskustaan. Mikäli kävelyn ja pyöräilyn yhteyttä taajamaan on tarvetta edistää maantien välityksellä, toimivaltainen viranomainen asiassa on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (Liikenne ja infrastruktuuri - vastuualue).

Luontoarvot

Luontoselvitykset perustuvat yleiskaavan aikaisiin asemakaavatason tarkkuudella tehtyihin selvityksiin ja niitä on kommentoitu Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaavan 1. viranomaisneuvottelussa 17.3.2025 ja Kainuun ELY-keskuksen osayleiskaavaluonnoksesta antamassa lausunnossa (5.5.2025). Selvitykset ovat tähän tarkoitukseen riittäviä sekä hyvin ja perusteellisesti tehtyjä.

Laadittavaa asemakaavaa koskevassa viranomaisneuvottelussa 20.5.2025 olemme todenneet, että vaikutusten arviointi on tehty suhteellisen lyhyesti luontoselvitysten osalta. Ainakin arvoluokan 4 kohteiden osalta arviointia on siten syytä täydentää ja on kerrottava, miksei kohteita ole esitetty kaavassa. Kainuun ELY-keskus toteaa, että vaikutusten arviointia on täydennetty ja arvioinnista käy riittävän selvästi ilmi perustelut, miksi kyseisiä kohteita ei ole osoitettu kaavassa. Kohteiden luonnontila on arvioinnin mukaan selvästi heikentynyt. Muutoin arvokas luonto on huomioitu ja vaikutusten arviointi laadittu hyvin, eikä kaavassa ole merkittävästi ristiriitoja. AKL:n mukaiset asemakaavan sisältövaatimukset luonnonympäristön osalta on huomioitu kaavassa.

Kasvillisuus selvityksessä on kaavan suunnittelualueelta löydetty yksi valkolehdokin kasvupaikka (kaavamerkinnällä luo-1, nro 1). ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavaselostuksessa on kattavasti ja riittävästi kuvattu toimet tämän esiintymän huomioimiseksi. Kaavaselostuksessa on lisäksi kerrottu menettelyt luonnonsuojelulain rauhoitussäännöksistä poikkeamiselle, jos poikkeamiselle tulisi tarve.

VASTINE

Yleis- ja asemakaavatöiden tueksi on laadittu liikenneverkkoselvitys ja liittymien suunnitteluperusteet lausunnon mukaisesti.
Ehdotukseen on lisätty lausunnon mukainen jalankulku- ja pyöräilytie.

Merkitään tiedoksi.

LAUSUNTO	VASTINE
<p>Asemakaavan suunnittelualueen rajauksen ulkopuolella sijaitsee Natura 2000 -alue Otanneva (SACFI1200921). Kaavaselostuksen mukaan Otannevan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvat vaikutukset arvioidaan suunnitelmien tarkentuessa luonnonsuojelulain mukaisen Natura-arvioinnin avulla, mitä ELY-keskus pitää tässä vaiheessa riittävänä ratkaisuna.</p> <p>Talaskankaan alue on Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaa- ja ympäristösuojelualueen Natura-riskiselvityksessä (Luonto Pihlaja Oy, 2025) todettu kohtalaisen riskin alueeksi, kun arviokriteerinä on käytetty lainvoimaisten ja luvitettujen tuulivoima-alueiden aiheuttamia pinta-alamennyksiä 10 km säteellä kyseisestä Natura-alueesta. Kaavaselostuksen mukaan hanke-suunnitelmien edetessä yhteisvaikutusten arviointi ja siten Natura-arvioinnin tarpeellisuuden arviointi, jolla poissuljetaan merkittävien vaikutusten riski Natura-alueelle, on syytä esittää osana YVA-menettelyä tai muuta luvitusta riippuen siitä, millaista teollisuustoimintaa asemakaava-alueelle tullaan toteuttamaan, minkä ELY-keskus katsoo niin ikään perusteltuna ratkaisuna.</p> <p>Vesitalous</p> <p>Kaavaselostuksessa on käsitelty vesihuolto hyvin lyhyesti todeten, että alueen pohjoisosan halki kulkee siirtoviemäri ja yhdysvesijohto sekä länsiosan läpi raakavesijohto. Kaavaselostuksessa ei edelleenkään oteta selkeästi kantaa siihen, millaista verkostoveden tarvetta / jätevesimäärän kasvua alueelle suunnitellut toiminnot edellyttävät, mikäli kaava ja sen myötä alueen rakentaminen toteutuvat. ELY-keskuksen saaman tiedon mukaan kaavaselostuksessa mainittu vesijohtoverkon mallinnus on nyt valmistunut ja käynnissä on suunnittelualueen verkon simulointi mallinnuksen perusteella. ELY-keskus muistuttaa, että vesihuollon järjestämiseen liittyvät asiat tulee olla selvillä ennen kaavan lopullista hyväksymistä.</p> <p>Pilaantuneet maa-alueet</p> <p>Kainuun ELY-keskus toteaa, että kaava-alueelle sijoittuvat PIMA-kohteet on otettu huomioon ja huomioitu kaavaselostuksessa: "Alueella sijaitsevat pilaantuneiden maa-alueiden kohteilla (Vuorokkaan vanha teollisuuskaatopaikka ja Vuorokkaan kaivannaisjätealue) on selvitystarve, mikäli niiden lähelle suunnitellaan maanrakentamisen töitä." Kaavaselostuksen mukaan asemakaava-alueen pilaantuneiden maiden kohteet sijaitsevat rakennusalueen ulkopuolella, istutettavalla alueen osalla. Tästä huolimatta Kainuun ELY-keskus pitää hyvänä lähtökohtana, että maastokaudella 2025 tehdään ns. PIMA-kohteiden selvitystyötä, jotta ehdotusvaiheessa voidaan tarvittaessa antaa kaavalla asiaan liittyviä määräyksiä.</p> <p>Hulevesien hallinta</p> <p>Asemakaavassa on määräyksiä alueen hulevesien hallintaan. Määräyksistä huolimatta Kainuun ELY-keskus näkee, että hulevesien hallintamenetelmät siirretään pääosin rakentamislupavaiheeseen, sillä varsinainen hulevesiselvitys alueen vesien hallinnasta puuttuu kaava-asiakirjoista. Kainuun ELY-keskus näkisi perusteltuna, että hulevesien hallintaa selvitetään etupainotteisesti, eikä jätetä selvittäväksi rakentamislupavaiheeseen.</p>	<p>Vesihuollon selvitys on laadittu yhteistyössä Kajaanin veden kanssa huomioiden paitsi yleisesti teollisuusalueen myös alueen mahdollisen tulevan toimijan tarpeet. Vesihuollon järjestämiseen liittyvät asiat on selvitetty ehdotusvaiheessa.</p> <p>Laadittujen selvitysten perusteella on kaavaehdotukseen rajattu pilaantuneen maa-alueen osa-alue ja sille on asetettu määräys: "Alueella tarvitaan maaperän puhdistustöitä tai muita riskienhallintatoimenpiteitä, jollei tarkennetulla riskinarvioinnilla muuta osoiteta."</p> <p>Asemakaavatyön tueksi on laadittu hulevesiselvitys ja se on selostuksen liitteenä 8.</p>

LAUSUNTO	VASTINE
<p>Vaikutukset maisemaan</p> <p>Maankäyttö- rakennusasetuksen (MRA, 895/1999) 25 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaan asemakaavan selostuksessa esitetään tarpeen mukaan kaavan toteutusta ohjaavia tai havainnollistavia suunnitelmia. 1 momentin 2 kohdan mukaan asemakaavan selostuksessa esitetään myös esillä olleet vaihtoehdot. Kaava-asiakirjojen mukaan nähtävillä oleva kaavaluonnos ei ole käsittänyt vaihtoehtoisia ratkaisua. Kaavan toteutusta ohjaavia tai havainnollistavia suunnitelmia on esitetty havainnekuvalla, jossa on mallinnettu rakentamisen massoittelua kaavan salliman rakennusoikeuden määrällä ja kaavan sallimalla maksimi korkeudella (kuva 63). Kun huomioidaan asemakaavalle asetut tavoitteet, Kainuun ELY-keskus ei näe tarvetta vaihtoehtoisille kaavaratkaisuille. Sitä vastoin Kainuun ELY-keskus näkisi perusteluna, että kaavaratkaisun mahdollistamaa rakentamisen massoittelua havainnollistettaisiin eri vaihtoehdoilla. Tulee huomioida, että asemakaava maankäytöllisesti ohjaa rakentamista hyvin väljästi.</p> <p>Muuta huomioitavaa</p> <p>Asemakaavalla mahdollistetaan vaarallisia kemikaaleja varastoivan laitoksen sijoittuminen kaavan T/kem-1-alueelle. Kaavaselostuksen mukaan aluevarausmerkinnäksi on valittu T/kem, koska se sallii datakeskuksen vaatiman varavoimalaitoksen polttoainesäiliöiden sijoittamisen alueelle. Merkintätapaa on perusteltu Tukesin suosituksella. Kuten Kainuun ELY-keskus totesi jo yleiskaavasta annetussa lausunnossa (5.5.2025) ja 20.5.2025 pidetyssä viranomaisneuvottelussa, asemakaavaluonnoksen mukaisen T/kem merkintää tulisi käyttää harkitusti ja vain sellaisiin alueisiin, joihin vaarallisia ja Tukesin lupaa edellyttäviä kemikaaleja sijoitetaan.</p> <p>Yhdellä suunnittelualueella sijaitsevalla kohteella on voimassa oleva maa-ainestenottolupa vuoteen 2030 asti. Kyseistä maa-ainesten ottoaluetta ei ole osoitettu asemakaavassa. Vaikka alueen nykyinen maanomistaja ei tavoittele ottotoiminnan jatkamista tai loppuneen ottotoiminnan uudelleen käynnistämistä, Kainuun ELY-keskus ehdottaa, että maa-ainesten ottoalue esitetään laadittavassa asemakaavassa väistyvänä toimintona.</p> <p>Kaavaluonnoksen kaavakartassa viitataan pohjakartan osalta MRL:n säännökseen. Tule huomioida, että maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) nimike on muuttunut alueidenkäyttölaiksi (AKL) 1.1.2025.</p>	<p>Rakennusoikeuden toteuttamisen havainnollistamiseksi oli luonnosvaiheessa esitetty maanomistajan toimialan mukainen yksi ratkaisu rakennusmassoittelusta. Ehdotukseen on lisätty toinen rakentamisen massoitteluvaihtoehto. Myös nämä havainnekuvat on laadittu siten, että olisi käytetty kaikki kaavan antama rakennusoikeus ja enimmäiskorkeus.</p> <p>T/kem-merkintä on perusteltu merkintä laajan teollisuusalueen mahdollisilla kemikaalien säilytystarpeen vuoksi. T/kem-merkintä perustuu kaavoitusaloitteen tekijän esitykseen ja perustuu maanomistajan ilmoittamaan kemikaalien varastointimäärään aiotussa hankkeessa. T/kem-1-merkintä osaltaan esittää osallisille avoimesti tavoitteiden mukaisen toiminnan laadun. Lisäksi Tukes suosittelee tontille, jolle suunnitellaan sijoitettavaksi laajamittainen kemikaaleja varastoiva laitos, kaavamerkinnäksi T/kem.</p> <p>Kaupungilla ei ole ollut käytössä väistyvien toimintojen kaavamääräystä. Toiminta voi jatkua luvituksen mukaisesti, kunnes alue otetaan asemakaavan mukaiseen käyttöön.</p> <p>Lakiviittaus korjattu kaavaehdotukseen.</p>
<p>Kainuun Museo 4.7.2025</p>	
<p>Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema</p> <p>Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tai maisemia. Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä, lähimmillään reilun 300 metrin päässä suunnittelualueen rajasta, sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (RKY) Otanmäen kaivosyhdyskunta.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

LAUSUNTO	VASTINE
<p>Kaavaselostuksessa tämä alue kuten myös muut lähialueelle sijoittuvat rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman arvo-kohteet on huomioitu asianmukaisesti.</p> <p>Kaavaselostusluonnoksessa todetaan, että vaikka suunnittelualue on lähellä RKY-aluetta ja lähimmät rakennukset on suunniteltu sijoitettavaksi noin 400 metrin päähän RKY-alueen rajasta, ne eivät kuitenkaan tulisi näkymään RKY-alueelle siinä määrin, että niillä olisi varsinaisesti vaikutusta alueen arvoihin. Lisäksi suunnittelussa on pyritty huomioimaan se, että uudet rakennukset eivät liiaksi erottuisi ympäristöstään, mitä Kainuun Museo pitää hyvänä asiana. Myös mahdollisella puuston säilyttämisellä rakennuspaikkojen ja arvoalueen välissä voidaan vaikuttaa uusien rakennusten näkymiseen RKY-alueelle.</p> <p>Muinaisjäännökset</p> <p>Kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia. Ilman lain nojalla annettua lupaa kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Otanmäen Alusson asemakaava-alueelle on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2024. (Mikroliitti Oy) Kainuun Museo on inventoinnista tehdyn raportin tarkastanut ja vienyt maastohavainnot muinaisjäännösrekisteriin. Inventoinnin perusteella asemakaava-alueella sijaitsee yksi muinaismuistolain (296/1963) rauhoittama historiallisen ajan kiinteä muinaisjäännös Koskussuo, mjrak. 1000043839. Inventoinnissa havaittiin aivan asemakaava-alueen rajalla historiallisen ajan kiinteä muinaisjäännös Kotakangas, 1000053843.</p> <p>Kohdekuvaukset löytyvät muinaisjäännösrekisteristä osoitteista:</p> <p>https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000043839</p> <p>https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000053843</p> <p>Kohde Koskussuo kaavaselostuksessa otettu hyvin huomioon. Se mainitaan kaavaselostuksessa ja sen sijainti esitetään myös karttaliitteenä. Kaavakarttaan kohteen Koskussuo sijainti on merkitty sm-merkinnällä. Kaavaselostuksessa kuitenkin puuttuu muinaisjäännöksen nimi ja muinaisjäännösrekisterin numerotunnus, eli Koskussuo 1000043839. Kaavakartan perusteella kohteelle on annettu riittävä suojaluokka ja se ei ole vaarantumassa suunnitellun teollisuusalueen rakennustoimissa. On huolehdittava, että tieto muinaisjäännöksestä tavoittaa kaikki alueella työskentelevät henkilöt.</p>	<p>Kiinteän muinaisjäännöksen nimi ja muinaisjäännösrekisterin numerotunnus tarkistettu kaavaselostukseen.</p>
<p>Kainuun ympäristöterveyspalvelut 8.7.2025</p>	
<p>Terveydensuojeluviranomainen on tutustunut kaava-asiakirjoihin ja toteaa lausuntonaan, että asemakaavaluonnoksessa on otettu riittävästi huomioon terveydensuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvat asiat.</p> <p>Kaavaluonnoksessa on melu huomioitu yleisissä kaavamääräyksissä. Lisäksi kaavamerkinnöillä on pyritty lieventämään suunniteltujen toimintojen vaikutuksia lähiasutukseen. Tarkemmassa suunnittelussa tulee meluasiantottaja ottaa edelleen huomioon ja tarvittaessa toteuttaa meluntorjuntaratkaisuja melutasojen pienentämiseksi.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

LAUSUNTO	VASTINE
<p>Mahdolliseen lisääntyneen liikenteen aiheuttamaan meluun ja värinään voidaan vaikuttaa tarvittaessa nopeusrajoituksia alentamalla ja varaamalla riittävät suoja-alueet myös asutuksen suojaksi.</p> <p>Kaava-alueella ei esiinny happamia sulfaattimaita eikä mustaliusketta eikä kaava-alue sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle.</p> <p>Kaava-alueella on sortumavaarallisia alueita johtuen vanhoista kaivostoinnoista, jotka aiheuttavat turvallisuusrisikin, mikä on huomioitava jatkosuunnittelussa.</p> <p>Kaava-alueella on kaksi pilaantunutta maa-alueita (Vuorokkaan vanha teollisuuskaatopaikka ja Vuorokkaan kaivannaisjätealue), jotka sijaitsevat rakennusalueen ulkopuolella, istutettavalla alueen osalla. Jatkosuunnittelussa on kuitenkin selvitettävä tarvittavat toimenpiteet, mikäli alueista voi aiheutua pilaantumisriskiä ja esitettävä ne kaavaselostuksessa ehdotusvaiheessa.</p> <p>Mahdollisen toiminnassa syntyvän hukkalämmön hyödyntäminen tulee selvittää tarkemmin kaavaselostukseen suunnitellun tarkentuessa ja tarvittaessa siitä tulee antaa kaavamääräys.</p> <p>Sähkösiirron osalta tulisi jatkosuunnittelussa edelleen selvittää yhteiskäyttöpölväiden mahdollisuus, jolla voidaan vaikuttaa johtokäytävien leveyteen ja näin lieventää mahdollisia vaikutuksia asutukseen nähden.</p> <p>Muutoin ei terveysuojeluviranomaisella ole huomautettavaa Otanmäki-Alussuo asemakaavan luonnokseen.</p>	<p>Asemakaavoituksen tueksi on tehty kesällä 2025 maastonselvityksiä, joiden tulokset on huomioitu kaavaratkaisussa. Kaavaehdotukseen on lisätty ”Selvitettävä alue, jolla kallioperästä tulee hankkia riittävät tutkimustiedot ja tarvittaessa kallioperän vahvistamistoimenpiteet tulee määrittellä ennen kuin voidaan myötää rakentamis- tai louhintalupaa.”</p> <p>Asemakaavoituksen tueksi on tehty kesällä 2025 pilaantuneen maan selvityksiä, joiden tulokset on huomioitu kaavaratkaisussa. Kaavaehdotukseen on lisätty Pilaantunut maa-alue -merkintä ja sille määräys: <i>Alueella tarvitaan maaperän puhdistustöitä tai muita riskienhallintatoimenpiteitä, jollei tarkennetulla riskinarvioinnilla muuta osoiteta.</i>”</p> <p>Asemakaavaratkaisu ei estä hukkalämmön hyödyntämistä, päinvastoin asemakaavaa ohjaava yleiskaava pyrkii löytämään lisäalueita valtatien pohjoispuolelta.</p> <p>Asemakaavassa on uusia ilmajohtoja koskeva määräys, että uusien ilmajohtojen toteutuksessa tulee pyrkiä yhtenäispylväisiin. Siten asia on jatkosuunnittelussa selvitettävä.</p>

Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry | 4.8.2025

<p>Otamäki - Alussuo -asemakaava-alueen luontoarvot tulee turvata. Kajaanin ekologisen verkoston ydinalueiden kulkuyhteydet ja suojelualueiden kytkeytyneisyys tulee turvata myös tämän asemakaavan osalta.</p> <p>Arvokkaista luontokohteista asemakaavaselostuksen sivulla 27 todetaan: <i>Asemakaavan suunnittelualueella sijaitsee 14 arvoluokkiin luokiteltua kohdetta, joista kaksi on arvoluokan 1 kohteita (purot kaava-alueen pohjoisosassa; näkyvät kartalla kapeina viivoina), yksi on arvoluokan 2 kohde, kuusi arvoluokan 3 kohteita ja viisi arvoluokan 4 kohteita. Lisäksi kaava-alueella sijaitsee rauhoitetun valkohedokin kasvupaikka, joka on arvoluokan 1 kohde.</i></p>	
--	--

LAUSUNTO

Nämä luontoarvot ja -kohteet tulee säilyttää.

Kaava-alueen pohjoisosan kaksi vesilain 3. luvun 2 § mukaista osittain tai kokonaan luonnontilaista tai luonnontilaisen kaltaista puroa sekä vesilätkäkohteet suunnittelualueen ja sen välittömässä läheisyydessä tulee turvata. Muutoinkin alueen veden luonnolliset virtaamat tulee säilyttää.

Asemakaavaehdotuslaskelma sivulla 32. kerrotaan: *Talaskankaan alue on Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- maakuntakaavan Natura-riskiselvityksessä (Luonto Pihlaja Oy, 2025) todettu kohtalaisen riskin alueeksi, kun arviokriteerinä on käytetty lainvoimaisten ja luvitettujen tuulivoima-alueiden aiheuttamia pinta-alamenetyksiä 10 km säteellä kyseisestä Natura-alueesta. Kun huomioon otetaan myös vireillä olevat hankkeet, arvioidaan potentiaalinen riski Talaskankaan Natura-alueelle korkeaksi. Natura-riskiselvityksessä on arvioitu vaikutuksia Natura-verkoston lähinnä tuulivoiman näkökulmasta.*

Joten edellisestä voidaan luonnonsuojelun näkökulmasta todeta, että todelliset teollisen rakentamisen vaikutukset Talaskankaan Natura-alueeseen samoin kuin Otannevan soidensuojelualue (SSO110356) että Natura 2000 -alue Otanneva (SACF11200921) jäävät epäselviksi.

Vaikka kaava-alue on osin ihmisen muokkaamaa tien ja rautatien välissä, alueen katsotaan kuuluvan mm. lumijalkien perusteella suurpetojen (ahma, susi, ilves) reviireihin. *Selostuksen sivulla 88 todetaan: Selvitysalue sijaitsee vakiintuneen Vuolijoki-Marttisen susireviirin keskiosan pohjoispuolella (Valtonen ym. 2024).* Täältä osin suden ja saaliiden reviirit ja elintila supistuvat, mikä ei ole toivottavaa.

Tämän asemakaavan liito-oravaselvityksessä ei havaittu merkkejä liito-oravasta, mutta lähistöltä tunnetaan yksi aiempi havainto, joka on nyttemmin hakkuuaukea. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat tulee selvittää tarkemmin, eikä jättää arvailujen varaan. EU:n luontodirektiivin IV (a) lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Liito-orava lisääntymis- ja levähdyspaikat tulee turvata tutkimustiedon pohjalta riittävän laajoina alueina (4-6 ha), jotta liito-oravan lisääntyminen onnistuu ja elinpiirit säilyvät asuttuina. Myös muiden direktiivilajien esiintymiset tulee selvittää riittävästi tarkasti.

Mielestämme on myös syytä pohtia vakavasti sitä, missä määrin valtavasti sähköä käyttävät datakeskukset vaativat sähkökapasiteettinsa turvaamiseksi lisää tuulivoima- tai muuta ylikulutusta lisäävää energiantuotantoa.

VASTINE

Lausunnossa esitetty on huomioitu kaavamääräyksin.

Otannevan Natura 2000 -alueeseen kohdistuvat vaikutukset arvioidaan suunnitelmien tarkentuessa luonnonsuojelulain mukaisen Natura-arvioinnin avulla, mitä LVV (ent. ELY-keskus) pitää tässä vaiheessa riittävänä ratkaisuna. Natura-vaikutusten arviointia tehdään maanomistajan toimesta YVA-menettelyssä. Arviointityön tuloksia hyödynnetään asemakaavoituksessa.

Suteen ja muihin suurpetoihin kohdistuvat vaikutukset on arvioitu selostuksen kohdassa 7.3. Arvioinnissa on tuotu esiin suden elinpiirin supistumisen vaikutukset.

Liito-oravan potentiaaliset lisääntymis- ja levähdyspaikat inventoitiin otolliseen vuodenaikaan, eivätkä sääolosuhteet haitanneet selvityksen toteuttamista. Asemakaava-alueella esiintyy pienialaisia liito-oravan elinympäristöpotentiaalia omaavia metsäalueita, mutta jälkiä liito-oravasta ei havaittu näillä kohteilla. Potentiaaliset lain tarkoittamat lajin lisääntymis- ja levähdyspaikat pystyttiin kartoittamaan oikea-aikaisesti. Asemakaava-alueella on tehty myös muiden alueella potentiaalisten luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien inventoinnit (ks. kaavaselvityksen liitteet). Viranomaisen lausunnon (Kainuun ELY-keskus, 4.7.2025) mukaan luontoselvitykset ovat asemakaavoitukseen riittäviä sekä hyvin ja perusteellisesti tehtyjä asemakaavoitusta varten.

Mielipiteet

Mielipiteistä on poistettu mahdolliset henkilötiedot yksityisyyden suojaamiseksi.

MIELIPIDE	VASTINE
<p>Mielipide 1, Otanmäki Mine Oy 7.7.2025</p> <p>Otanmäki Mine on lähettänyt mielipiteensä Otanmäki-Alussuo asemakaavaan liittyen kaavoittajalle 20.12.2024. Tämä mielipide on kirjattu asemakaavaluonnoksen liitteessä 2. Haluamme tässä tuoda esille, että joulukuussa 2024 esittämämme mielipide tulee edelleen huomioida asemakaavaa suunniteltaessa. Alla on kuitenkin lyhyesti kommentoitu nyt esillä olevaa asemakaavaluonnosta ja esitämme, että tämä kommentti lisättäisiin Otanmäki Minen mielipiteisiin.</p> <p>Asemakaavaluonnoksen suurimpana ongelmana on edelleen, että siitä puuttuu kokonaan esitys kaivostoiminnan mahdollisuudesta kaavaluonnosalueella. Kaavoittaja ja kaavaa laativa konsultti on kaikissa kaavaan liittyvissä asiakirjoissa johdonmukaisesti välttänyt mainitsemasta alueelle suunniteltua kaivostoimintaa ja kallioperässä sijaitsevaa erittäin merkittävää kriittisten metallien esiintymää. Euroopan Unionin komission kriittisten raaka-aineiden asetusta ei ole mainittu tai huomioitu missään asemakaavan suunnitteluun liittyvässä asiakirjassa, vaikka tämä asetus velvoittaa ottamaan huomioon kaavoituksessa asetuksen säädökset. Nostamme tässä esille esimerkkinä vain liitteen 5 ja sen sivulla 7 olevan taulukon 1. Taulukon 1 otsikko on "Kansainväliset sopimukset, kansallinen lainsäädäntö ja strategiat luovat pohjaa kaavahankkeen tavoitteiden asettamiseen". Yksistään taulukon otsikko jo edellyttäisi, että CRM-asetus olisi siinä myös mainittuna. Vielä tärkeämpää olisi kuitenkin, että CRM-asetuksen säädökset ja velvoitteet huomioitaisiin asemakaavaa laadittaessa. Vuoden 2024 toukokuussa voimaan tullut CRM-asetus on laadittu nimenomaan tukemaan EU-alueen vihreän siirtymän strategiaa, sekä kriittisten metallien ja mineraalien tuotannon turvaamista EU:n alueella. Kriittisten metallien ja mineraalien tuotannon turvaaminen liittyy oleellisenä osana kansalliseen ja EU-alueen huoltovarmuuteen ja puolustus- ja muun korkean teknologian teollisuuden tuotannon turvaamiseen.</p>	<p>Viitaten liitteeseen 2 eli mielipiteen esittäjän OAS-vaiheen mielipiteen kohtaan 2. "sortumavaaralliset alueet", on kaavoituksen tueksi alueella tehty maastoseelvityksiä, joiden tulokset on huomioitu kaavaratkaisussa.</p> <p>Kajaanin kaupunginhallitus on 10.9.2024 hyväksynyt kaavoitusaloitteen Otanmäen datakeskusalueen osayleiskaavan (Otanmäki-Humpinsuo) käynnistämisestä. Kaupungin tavoitteena on, että Otanmäen datakeskusalueen osayleiskaava ohjaa alueelle laadittavaa asemakaavaa. 22.10.2024 § 193 Kaupunginhallitus hyväksyi asemakaavoituksen käynnistämissopimuksen maanomistajan kanssa, joka on datakeskustoimija. Kaavoitusta säätelevän alueidenkäyttölain mukaisesti kunnalla on paitsi velvollisuus myös yksinomainen oikeus kaavoittaa alueensa parhaaksi katsomallaan tavalla. Tällä alueella osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä luonnosaineiston perusteella kaupungin tavoitteena on aloitteen mukainen datakeskustoiminta ja siten alueen kaavoittaminen teollisuuskäyttöön.</p> <p>Mielipiteessä huomioidussa taulukossa on vain murto osa kansainvälisistä sopimuksista ja kansallisesta lainsäädännöstä, mitkä ovat Suomessa ja siten kaava-alueella voimassa. Euroopan Unionin komission kriittisten raaka-aineiden asetusta ei ole mainittu, koska kaupunki on päättänyt tällä asemakaava-alueella selvittää datakeskustoiminnan, ei kaivostoiminnan, sijoittumisen mahdollisuudet.</p>